

Miljøtilskudd til jordbruket i Nordland med søknadsfrist 20. august 2013

Veileder

Høringsutkast pr. 04.04.13

Innhold

Innledning.....	3
Krav om miljøplan.....	4
Krav om skjøtselsplan	4
Søknad og utbetaling.....	5
Ordningene for miljøtilskudd	5
Miljøtema kulturlandskap	5
Aktivitetsområdet <i>Regionalt prioriterte kulturlandskap</i>	5
1. Miljøtilskudd til slått av lokalt verdifulle jordbrukslandskap (forskriftens § 4)	5
A. Områder valgt ut av kommunen	5
1. Bygdenært	5
2. Øyer/holmer/veiløse områder	5
3. Fjellområder	5
4. Areal med spesielle verdier	5
B. Slått av veikanter (generell ordning)	6
Aktivitetsområdet <i>Opprettholde kulturlandskapet</i>	6
2. Miljøtilskudd til beite av lokalt verdifulle jordbrukslandskap (forskriftens § 5).....	6
3. Miljøtilskudd til drift av beitelag (forskriftens § 6)	7
Miljøtema biologisk mangfold	7
Aktivitetsområdet <i>Utvalgte naturtyper</i>	7
4. Miljøtilskudd til skjøtsel av slåttemark (forskriftens § 7)	7
5. Miljøtilskudd til beite av kystlynghei (forskriftens § 8)	8
Aktivitetsområdet <i>Prioriterte naturverdier</i>	8
6. Miljøtilskudd til beite av biologisk verdifulle arealer (forskriftens § 9).....	8
7. Miljøtilskudd til friarealer for gås (forskriftens § 10)	9
8. Miljøtilskudd til bevaringsverdige husdyrraser (forskriftens § 11).....	9

Miljøtema kulturminner og kulturmiljøer	10
Aktivitetsområdet <i>Andre tradisjonelle driftsformer:</i>	10
9. Miljøtilskudd til hesjing (forskriftens § 12).....	10
Aktivitetsområdet <i>Automatisk fredete kulturminner:</i>	10
10. Miljøtilskudd til skjøtsel av gravminne (forskriftens § 13)	10
11. Miljøtilskudd til skjøtsel av gravfelt (forskriftens § 14)	10
12. Miljøtilskudd til skjøtsel av andre automatisk fredede kulturminner (forskriftens § 15) .	10
Aktivitetsområdet <i>Nyere tids kulturminner:</i>	11
13. Miljøtilskudd til skjøtsel av steingjerder (forskriftens § 16)	11
14. Miljøtilskudd til skjøtsel av viktige kulturhistoriske områder (forskriftens § 17).....	12
Miljøtema avrenning til vassdrag og kyst	12
Aktivitetsområdet <i>Prioriterte områder:</i>	12
15. Miljøtilskudd til ugrøddla randsoner i eng i prioriterte områder (forskriftens § 18).....	12
16. Miljøtilskudd til vegetasjonssoner i prioriterte områder (forskriftens § 19).....	13
17. Miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer i prioriterte områder (forskriftens § 20)	13
Aktivitetsområdet <i>Andre områder:</i>	14
18. Miljøtilskudd til vegetasjonssoner i andre områder (forskriftens § 19).....	14
19. Miljøtilskudd til stubb i områder med jordtap i andre områder (forskriftens § 21)	14
20. Miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer i andre områder (forskriftens § 20)	14
Miljøtema utslipp til luft	14
Aktivitetsområdet <i>Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel</i>	15
21. Miljøtilskudd til spredning i vår/vekstsesongen(forskriftens § 22)	15
Vedlegg:.....	15
Forskrift om miljøtilskudd til jordbruket i Nordland.....	15

Innledning

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Nordland (RMP) ([lenke](#)) ble rullert i 2012/2013 med virkning for perioden 2013-2016.

Programmet tar utgangspunkt i *Nasjonalt miljøprogram 2012* (NMP) og en analyse av utfordringene og mulighetene i Nordland, slik de oppleves ved utgangen av perioden for *Miljøprogram for landbruket i Nordland 2009-2012*.

Del 1 i miljøprogrammet viser målene og strategiene, del 2 omtaler virkemidlene, mens del 3 gir en statusbeskrivelse av utfordringer og muligheter.

Hovedmålet for RMP er formulert slik:

Regionalt miljøprogram for Nordland skal bidra til å redusere klimautslipp og forurensing, og sikre at biologiske, landskapsmessige og kulturhistoriske verdier i jordbrukets kulturlandskap ivaretas.

Programmet har følgende delmål:

1. Egenart og identitet: ***Stimulere til jordbruk og skjøtsel som tar vare på den landskapsmessige egenarten i kommunene og fylket.***
2. Natur- og kulturverdier: ***Ta vare på verdifulle kulturlandskap, kulturminner, kulturmiljøer, naturtyper og leveområder for planter og dyr.***
3. Miljøpåvirkning: ***Redusere miljøbelastningen fra jordbruket til vann, luft og jord.***
4. Ressursforvaltning: ***Ta vare på genressurser og redusere tap av næringsstoffer og jord. Ta vare på jordbrukets kulturlandskap som ressurs for økt matproduksjon, ny næringsutvikling, opplevelser og helsebringende aktiviteter.***

For de enkelte utfordringene som er beskrevet i RMP er det så formulert egne programmål.

Flere av utfordringene skal møtes med miljøtilskudd, og disse ordningene er fastsatt i Forskrift for miljøtilskudd til jordbruket i Nordland ([lenke](#)). Denne skal i utgangspunktet ikke endres i løpet av perioden for dette miljøprogrammet.

Forskriften gir Fylkesmannen fullmakt til å fastsette satser for tilskudd, samt gi nærmere definisjoner og vilkår.

Vilkårene skal i utgangspunktet ligge fast, men enkelte korrigeringer vil trolig komme når vi får erfaring med hvordan ordningene fungerer i praksis. Vi tar derfor sikte på at det i god tid før hver søknadsomgang skal ligge en revidert veileder på Fylkesmannen sin nettside. Vilkår og foreløpige tilskuddssatser for søknadsomgangen 2013 framkommer av denne veilederen.

Hvem kan gis miljøtilskudd?

Foretak som kan motta produksjonstilskudd i jordbruket, og som oppfyller de øvrige vilkårene, kan søke om miljøtilskudd.

Miljøtilskudd til drift beitelag, jfr. forskriftens § 3, kan kun søkes av godkjente beitelag i Nordland.

Miljøtilskudd er rettighetsbasert, dvs. at alle foretak og beitelag som gjennomfører tiltak i samsvar med vilkårene, har rett til tilskudd. Tilskudd gis kun til tiltak som gjennomføres i det aktuelle søknadsåret.

Tilskudd til skjøtsel kan gis til tiltak på arealer som foretaket eier eller leier, og til tiltak på arealer hvor foretaket gjennomfører skjøtsel på oppdrag for eier. Ved skjøtsel på leid areal eller på oppdrag skal det foreligge en skriftlig avtale mellom foretaket og eieren av arealet.

Ved eierskifte er det foretaket som disponerte dyrene og/eller arealet den 31. juli som kan motta tilskudd.

Alle grunnopplysningene (navn, organisasjonsnummer, driftssenter og kontonummer) må være de samme som i søknaden om produksjonstilskudd.

Krav om miljøplan

Miljøplan trinn 1 settes som grunnvilkår for alle ordninger unntatt Miljøtilskudd til *Drift av beitelag*.

Miljøplan trinn 2 settes i tilleggsvilkår for alle ordninger unntatt:

3. *Miljøtilskudd til drift av beitelag*
7. *Miljøtilskudd til friarealer for gås*
8. *Miljøtilskudd til bevaringsverdige husdyrraser*
9. *Miljøtilskudd til hesjing*

Krav om skjøtelsplan

Egen skjøtelsplan kreves for:

4. *Miljøtilskudd til skjøtsel av slåttemark.*

Regional kulturminneforvaltning ved Nordland fylkeskommune og Sametinget kan sette krav om skjøtelsplan i forbindelse med:

10. *Miljøtilskudd til skjøtsel av gravminne*
11. *Miljøtilskudd til skjøtsel av gravfelt*
12. *Miljøtilskudd til skjøtsel av andre automatisk fredede kulturminner*
13. *Miljøtilskudd til skjøtsel av steingjerder*
14. *Miljøtilskudd til skjøtsel av viktige kulturhistoriske områder*

Søknad og utbetaling

Søknadsfristen er 20. august for foretakene og 1. november for beitelagene.

Søknad skjer elektronisk via Altinn. Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Vedtaket kan påklages til Fylkesmannen i Nordland.

Søknader sendt etter fristen skal behandles ordinært, men innvilget tilskudd avkortes med et fastsatt kronebeløp per dag forsinkelsen varer. Søknader levert seinere enn 20 dager etter fristen skal avvises av kommunen dersom det ikke er gitt særskilt dispensasjon fra søknadsfristen,

Registreringsdato for areal, meter og dyretall er 31. juli i søknadsåret. Unntaket er miljøtilskudd til bevaringsverdige husdyrraser (tilskuddsordning nr. 8), hvor registreringsdatoen er 1. januar.

Innvilget beløp under kr 300 utbetales ikke.

Ordningene for miljøtilskudd

Miljøtema kulturlandskap

Jf. RMP punktene 2.1.1. (tiltak) og 3.1.2 (status)

Programsmål:

Ta vare på og utvikle jordbrukets kulturlandskap. Ta vare på variasjonen i jordbrukets prioriterte kulturlandskap.

Aktivitetsområdet *Regionalt prioriterte kulturlandskap*

Generelt for slått og beiting av lokalt verdifulle kulturlandskap:

Kommunen kan for perioden 2013-2016 definere inntil 2 % av jordbruksarealet i drift (produksjonstilskudsarealet) pr. 31.07.12 som *lokalt verdifulle jordbrukslandskap*. For disse arealene kan det gis miljøtilskudd til skjøtsel ved beiting og/eller slått. Hvis et lokalt verdifullt kulturlandskap arealet både beites og slås, kan det gis tilskudd til enten beiting eller slått.

1. Miljøtilskudd til slått av lokalt verdifulle jordbrukslandskap (forskriftens § 4)

A. Områder valgt ut av kommunen

Under en eller flere av de følgende tiltaksklassene kan kommunen etter nærmere vilkår gitt av Fylkesmannen definere hvilke areal som skal være lokalt verdifulle:

1. Bygdenært
2. Øyer/holmer/veiløse områder
3. Fjellområder
4. Areal med spesielle verdier

Vilkår for skjøtselen i tiltaksklassene 1-4:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Omfatter kun de arealene som kommunen har definert som lokalt verdifulle.

- Skjøtselen skjer etter avtale med kommunen.
- Arealene skal være en del av jordbruket kulturlandskap.
- Arealet skal merkes av på foretakets miljøplankart.

Foreløpig tilskuddssats: **160 kr/daa.**

B. Slått av veikanter (generell ordning)

Tilskudd til skjøtsel av veikanter (tiltaksklasse 5) er en generell ordning for alle foretak, uavhengig av kommunenes prioriteringer under tiltaksklassene 1-4.

Vilkår for skjøtselen i tiltaksklasse 5 *Veikanter*:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Det gis kun tilskudd til slått¹⁾ av veikanter.
- Veikantene må grense mot fulldyrka eller overflatedyrka jord som høstes ved slått, eller har åkervekster.
- Hele bredden oppad begrenset til 10 meter fra veien til innmarksarealet skal slås.
- Veikantene skal være tegnet inn på foretakets miljøplankart.
- Slått av veikanter skal i søknadsskjemaet oppgis i hele dekar²⁾, og beregnes ut fra en gjennomsnittlig bredde på 2,5 meter.
- Tilskudd kan ikke gis til veikanter som slås av Statens Vegvesen eller andre.

Foreløpig tilskuddssats: **600 kr/daa.**

Kommentar:

- 1) Beiting av utvalgte veikanter kan eventuelt defineres av kommunen inn under tiltaksklassene 1-4.
- 2) Antall dekar veikanter = (Antall meter veikant * 2,5)/1 000

Aktivitetsområdet Opprettholde kulturlandskapet

2. Miljøtilskudd til beite av lokalt verdifulle jordbrukslandskap (forskriftens § 5)

Kommunen kan etter nærmere vilkår gitt av Fylkesmannen definere hvilke areal som skal være lokalt verdifulle under tiltaksklassene 1-4. Tilskuddsordningen omfatter kun disse arealene.

Områder som velges ut skal kunne defineres inn under en eller flere av de følgende tiltaksklassene:

1. Bygdenært
2. Øyer/holmer/veiløse områder
3. Fjellområder
4. Verneområde
5. Areal med spesielle verdier

Vilkår for skjøtselen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Arealene skal være en del av jordbruket kulturlandskap.
- Skjøtsel skal skje etter avtale med kommunen.
- Tiltakene skal beskrives i foretakets miljøplan trinn 2.
- Arealet skal merkes av på foretakets miljøplankart.
- Kopi av plan og tilhørende kart skal sendes kommunen for godkjenning og oppbevaring.

- I søknaden skal beitedyrene oppgis i antall standard dyreenheter ¹⁾ og arealet oppgis i dekar.

Foreløpig tilskuddssats: **150 kr/dyreenhet.**

Kommentar:

1) 1 sau/geit = 1 dyreenhet, 1mjølkeku = 5 dyreenheter, hest og ungdyr av storfe = 3 dyreenheter

3. Miljøtilskudd til drift av beitelag (forskriftens § 6)

Godkjente beitelag kan søke om tilskudd for sau, geit, hest og storfe på utmarksbeite.

Vilkår:

- Laget må være registrert med eget organisasjonsnummer i enhetsregisteret.
- Laget må være godkjent.
- Dyra må være minst 8 uker på utmarksbeite
- Tilskudd gis per heimsanka dyr.
- Søknadsfristen er 1. november.
- Årsrapport som gir en oversikt over tap, gjennomført tilsyn og andre tiltak i beitefeltet i søknadsåret, skal sammen med årsregnskap sendes til kommunen innen 1. november.

Foreløpig tilskuddssatser: Sau og geit: **10 kr/dyr**
Hest og storfe: **20 kr/dyr**

Kommentar: Fra 2013 skal nye beitelag godkjennes av kommunen.

Miljøtema biologisk mangfold

Jf. RMP punkt 2.1.3 (tiltak) og 3.1.3 (status).

Programsmål: *Et mangfold av naturtyper med registrert biologisk mangfold skal restaureres og vedlikeholdes innen 2020. Status for truede arter i jordbruket skal bedres innen 2020. Økt bruk og vern av landbrukets genetiske ressurser.*

Aktivitetsområdet *Utvalgte naturtyper*

Avgrensing for slåttemarker og kystlynghei

- Det kan gis tilskudd til skjøtsel av slåttemarker og kystlynghei som er klassifisert som «svært viktige» (A-lokalitet) og «viktige» (B-lokalitet) av Direktoratet for naturforvaltning/Statens miljøforvaltning i [Naturbasen](#)¹⁾

4. Miljøtilskudd til skjøtsel av slåttemark (forskriftens § 7)

Generelle vilkår for skjøtelsen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Det må ikke brukes kjemiske plantevernmidler, mineralgjødning eller husdyrgjødsel på arealet uten at dette er godkjent av Fylkesmannens miljøvernavdeling.
- Slått skal gjennomføres etter frøsetting, vanligvis i siste halvdel av juli.

- Graset tørkes på bakken eller i hesjer, og fjernes når det er tørt.
- Avlinga skal så langt det er mulig nyttes til fôr for egen eller andres besetning.
- Skjøtsel skal for øvrig skje i samsvar med skjøtelsesplan godkjent av Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Foreløpig tilskuddssats: **750 kr/daa**, begrenset oppad tilper foretak. (avgrensning ikke fastsatt)

Kommentar:

- 1) *Innsynsløsningen for utvalgte naturtyper og prioriterte arter i Naturbasen gir en oversikt over registrerte lokaliteter/forekomster av naturtypene/artene. Det foregår et kontinuerlig oppdateringsarbeid, og ikke alle lokaliteter er per i dag registrert i naturbasen. Avgrensninger og verdisetting kan også endres ved økt kunnskap. Fylkesmannens miljøvernnavdeling har oversikt over dette.*
- 2) *For foretak er det adgang til både å søke om Miljøtilskudd til skjøtsel av slåttemark, og Tilskudd til skjøtsel av utvalgte naturtyper.*

5. Miljøtilskudd til beite av kystlynghei (forskriftens § 8)

Det kan gis tilskudd til beite av kystlynghei som av Direktoratet for naturforvaltning er klassifisert som «svært viktige» (A-lokalitet) og «viktige» (B-lokalitet) i Naturbasen.

Generelle vilkår for skjøtselen:

- Miljøplan trinn 2 skal dokumentere gjennomførte tiltak.
- Tilskudd gis per utgangsau (kode 133 for produksjonstilskudd)
- Arealet som beites skal i søknaden oppgis i dekar.
- Tilskuddet oppgis i standard dyreenheter: 1 sau = 1 dyreenhet
- Beitesesongen skal vare mer enn 6 måneder.
- Skjøtsel skal skje i samsvar med skjøtelsesplan godkjent av Fylkesmannens miljøvernnavdeling. Planen skal følge som vedlegg til foretaket sin miljøplan trinn 2.

Foreløpig tilskuddssats: **300 kr/dyreenhet**

Aktivitetsområdet *Prioriterte naturverdier*

6. Miljøtilskudd til beite av biologisk verdifulle arealer (forskriftens § 9)

Ordningen omfatter:

- Strandenger og småbiotoper i jordbrukets kulturlandskap, som av Direktoratet for naturforvaltning er klassifisert som «svært viktige» (A-lokalitet), «viktige» (B-lokalitet) i Naturbasen.
- Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (Engan/Ørnes-Kjelvik i Sørfold og Blomsøya/Hestøysund/Skålvær i Alstahaug)
- Verdensarvområder (Vegaøyen verdensarvområde)
- Røst

Vilkår for skjøtselen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Arealene skal ikke gjødsles.
- Området skal være merket av på foretaket sitt miljøplankart.
- Beiting må starte tidlig i sesongen, og beitetrykket må være stort nok til å opprettholde en typisk beitemarksflora.

Foreløpig tilskuddssats: **250 kr/daa**, begrenset oppad til dekar per foretak.
(avgrensning ikke fastsatt)

Kommentar: Ordningen omfatter ikke beiting av kystlynghei, slikt tilskudd gis over ordning nr. 6 - Miljøtilskudd til Beite av kystlynghei

7. Miljøtilskudd til friarealer for gås (forskriftens § 10)

Foretak kan motta miljøtilskudd for å la trekkende hvitkinngås og kortnebbgås beite uten å bli jaget.

Hvis det i løpet av våren kommer til nye arealer som ikke er omfattet av ordningen, skal det legges til rette for at disse kan komme inn under ordningen det påfølgende året.

Vilkår for gjennomføringen:

- Miljøplan trinn 1
- Arealet skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Gjelder areal for beitende hvitkinngås og kortnebbgås i kommunene Vega, Herøy, Alstahaug, Lurøy, Bodø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy.
- Gjelder fulldyrka eller overflatedyrka arealer.
- Foretaket må i forkant av beitesesongen forplikte seg til å stille nærmere angitte arealer til disposisjon for beitende gjess.
- Beiting i året før søknadsåret må være dokumentert av kommunen eller Norsk institutt for naturforskning (NINA).
- Utbetalingene tar utgangspunkt i hvor stor grad arealet året før var belastet av beitende gås.
- Foretaket må i etterkant av sesongen gi nødvendige opplysninger om beitende gåsearter og belastningen på arealet.

Foreløpige tilskuddssatser:

Arealer som er høyt belasta med gåsebeiting: **300 kr/daa**

Arealer som er middels belasta med gåsebeiting: **180 kr/daa**

Arealer som er lavt belasta med gåsebeiting: **80 kr/daa**

Kommentar: Tilskuddsordningen ble fram til 2013 kalt «Tilskudd til tiltak for å tilrettelegge beitearealer for trekkende hvitkinngås og kortnebbgås».

Aktivitetsområdet *Husdyr, kulturplanter og genressurser*

8. Miljøtilskudd til bevaringsverdige husdyrraser (forskriftens § 11)

Tilskuddsordningen omfatter kurasene *sidet trønder, nordlandsfe, telemarksfe og vestlandsk fjordfe*, samt *nordlandshesten/lyngshesten og steigarsauen*.

Vilkår:

- Tilskudd gis til søkere som eier eller ved avtale disponerer dyrene.
- Tilskudd gis for antall dyr som er registrert på foretaket per 1. januar.
- Foretaket skal ha Miljøplan trinn 1
- Dyrene må være 12 måneder eller eldre, minst 7/8 raserene og stambokført.
- Mjølkekyr skal være registrert i *Kuregisteret*, og okser skal ha stamboknummer fra avslaget. Det gis ikke tilskudd til ammekyr.

- Tilskudd til nordlandshest/lyngshest gis til dyr som er stambokført hos *Norsk Hestesenter*.
- Tilskudd til steigarsau vil fra 2014 bare gis for sau som er rasegodkjent i *Saukontrollen til Animalia*.

Foreløpige tilskuddssatser:

Sidet trønder, nordlandsfe, telemarksfe og vestlandsk fjordfe: **3000 kr/dyr**

Nordlandshest/lyngshest: **2000 kr/dyr**

Steigarsau: **1000 kr/dyr**

Kommentar: Medlemmer av Kukontrollen til TINE trenger ikke å registrere sine dyr i Kuregisteret, fordi oppdateringer fra Kukontrollen til Kuregisteret skjer automatisk for disse.

Miljøtema kulturminner og kulturmiljøer

Jf. RMP punktene 2.1.4 (tiltak) og 3.1.4 (status)

Programsmål: Status for kulturminner og kulturmiljøer skal bedres innen 2020.

Aktivitetsområdet *Andre tradisjonelle driftsformer:*

9. Miljøtilskudd til hesjing (forskriftens § 12)

Tilskuddet gis for areal som høstes for høytørking utendørs i hesje.

Vilkår for tiltaket:

- Miljøplan trinn 1
- Arealet skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Det gis tilskudd for inntil dekar per foretak. (avgrensing ikke fastsatt)

Foreløpig tilskuddssats: **1000 kr/daa**

Kommentar: Det kan gis tilskudd både til skjøtsel av slåttemark og hesjing på det samme arealet

Aktivitetsområdet *Automatisk fredete kulturminner:*

10. Miljøtilskudd til skjøtsel av gravminne (forskriftens § 13)

11. Miljøtilskudd til skjøtsel av gravfelt (forskriftens § 14)

12. Miljøtilskudd til skjøtsel av andre automatisk fredede kulturminner

(forskriftens § 15)

Kulturminnet skal ligge på eller i nær tilknytning til innmark (fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite), være registrert i databasen [Kulturminnesøk](#) og være synlig på markoverflaten.

Vilkår for skjøtselen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.

- Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte kulturminner sette krav om egen skjøtelsesplan.
- Gravminnet skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Skjøtselen skal skje inntil/på selve kulturminnet, samt i sikringssonen som er minimum 5 meter fra kulturminnet sin synlige ytterkant.
- Den årlige vegetasjonsskjøtsel skal omfatte beiting, slått eller rydding av kratt og rotskudd, slik at det gravminnet framstår som godt synlig.
- Noen trær kan stå, dette må vurderes individuelt. Gamle/syke trær må fjernes på grunn av fare for rotvelt.
- Det skal ikke brukes tunge maskiner eller redskap som går ned i jorda, uten at dette på forhånd er avtalt med kulturminnemyndighetene.
- Det må ikke brukes kjemiske plantevernmidler, mineralgjødsel eller husdyrgjødsel på arealet hvis dette ikke inngår i en eventuell plan for skjøtsel som er godkjent av den aktuelle kulturminnemyndigheten.
- Arbeidet skal for øvrig utføres i samsvar med [Riksantikvarens retningslinjer for vegetasjonsskjøtsel av automatisk freda kulturminner](#).

Foreløpig tilskuddssats for gravminne:	1000 kr/stk
Foreløpig tilskuddssats for gravfelt:	1500 kr/daa
Foreløpig tilskuddssats for andre automatisk fredede kulturminner:	1500 kr/daa

Aktivitetsområdet *Nyere tids kulturminner*:

13. Miljøtilskudd til skjøtsel av steingjerder (forskriftens § 16)

(Ordnningen er i søknadsskjema ført opp under *Miljøtilskudd til skjøtsel av bakkemurer, trerekker og skigarder*.)

Steingjerdet må ligge i jordbrukslandskapet, være minimum 50 cm høgt og i en slik tilstand at det framstår som et gjerde. Det skal være et oppmurt gjerde, ikke ei steinrøys. Gjerdet trenger ikke være intakt i hele den opprinnelige gjerdelinja, men den omsøkte delen må være hel.

Vilkår for skjøtselen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Steingjerdet skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte steingjerder sette krav om utforming og godkjenning egen skjøtelsesplan.
- Steingjerdet skal vedlikeholdes på begge sider.
- Stein som faller ned skal legges opp igjen.
- Ved reparasjon av gjerdet må det ikke tas stein fra automatisk freda kulturminner.
- Steingjerdet skal holdes fri for vegetasjon på begge sider slik at det er godt synlig.

Foreløpig tilskuddssats: **30 kr/meter**

Kommentar: Det kan søkes om SMIL-tilskudd som engangsstøtte til istandsetting av steingjerder.

14. Miljøtilskudd til skjøtsel av viktige kulturhistoriske områder (forskriftens § 17)

Viktige kulturhistoriske områder i perioden 2013-2016 velges ut av Fylkesmannen i samråd med regional kulturminneforvaltning (fylkeskommunen og Sametinget) etter forslag fra kommunene. I 2013 kan det velges ut til sammen 50 daa viktige kulturhistoriske områder i Nordland.

Vilkår for skjøtselen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Området skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte områder sette krav om utforming og godkjenning av egen skjøtelsesplan.
- Hvis det ikke er satt krav om skjøtelsesplan, skal gjennomføringen av tiltakene avtales med kommunen.
- Skjøtsel kan skje ved beiting og/eller slått.

Foreløpig tilskuddssats: **2000 kr/daa**

Miljøtema avrenning til vassdrag og kyst

Jf. RMP punktene 2.1.6 (tiltak) og 3.1.6 (status)

Programsmål: *Ingen vannforekomster i jordbruksdominerte områder skal nedklassifiseres innen 2021. De mest utsatte vannforekomstene i jordbruksdominerte områder skal ha bedret status innen 2015/2021*

Aktivitetsområdet *Prioriterte områder:*

I forbindelse med oppfølgingen av *Vannforskriften* kan Fylkesmannen peke ut *prioriterte områder* som gis en høyere tilskuddssats.

15. Miljøtilskudd til ugjødsla randsoner i eng i prioriterte områder (forskriftens § 18)

Denne tilskuddsordningen vil ikke bli tatt i bruk i 2013.

Som en følge av arbeidet med *Vannforskriften* kan Fylkesmannen fastsette områder for tilskudd til *ugjødsla randsoner i eng*. Disse områdene kan gis en høyere tilskuddssats enn i *andre områder*. *Ugjødsla randsoner* skal hindre næringsstoffene i gjødsla å forurense vannforekomster.

Vilkår for gjennomføringen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Arealet skal grense mot vann eller vassdrag¹⁾.
- Arealet som ikke gjødsles skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Maksimal avstand fra arealet til vann eller vassdrag kan være 30 meter.
- Minstebredde på den ugjødsla randsonen skal være 5 meter.

Foreløpig tilskuddssats: 0 kr/meter

Kommentar:

- 1) *Definisjonen av vassdrag framkommer av vannressurslovens §§ 2 og 3. Tilskudd til ugjødselrandsoner i eng omfatter bare prioriterte områder.*

16. Miljøtilskudd til vegetasjonssoner i prioriterte områder (forskriftens § 19)

Denne tilskuddsordningen vil ikke bli tatt i bruk i 2013. Eventuelle søkere henvises til ordning nr. 18.

Det kan i tilknytning til areal med korn og poteter/grønnsaker gis miljøtilskudd til vegetasjonssoner. Dette er overgangssoner mellom dyrket mark og vann eller vassdrag¹⁾, og fungerer som filter for jordpartikler, næringsstoffer og partikkelbundne plantevernmidler i avrenningen fra jordbruksarealene²⁾.

Vilkår for gjennomføringen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Arealet skal grense mot vann eller vassdrag.
- Vegetasjonssonen skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Maksimal avstand fra arealet til vann eller vassdrag kan være 30 meter.
- Minstebredde på den vegetasjonssonen skal være 5 meter. (Anbefalt bredde er 5-10 m. Sør-Trøndelag skal ha 10+2 m. I forrige program hadde vi 5, mens Nord-Trøndelag hadde 10 meter.)
- Vegetasjonssonen skal ikke gjødsles.
- I søknaden skal både antall meter og dekar oppgis.

Foreløpig tilskuddssats: 0 kr/meter

Kommentarer:

- 1) *Definisjonen av vassdrag er gitt i vannressurslovens §§ 2 og 3. Det kan søkes om SMIL-tilskudd til etablering av vegetasjonssoner.*
- 2) *Forskrift om produksjonstilskudd setter krav om etablering av vegetasjonssoner på minimum 2 meter.*
- 3) *Det gis ikke tilskudd til vegetasjonssoner når tilgrensende arealer er eng.*

17. Miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer i prioriterte områder (forskriftens § 20)

Denne tilskuddsordningen vil ikke bli tatt i bruk i 2013. Eventuelle søkere henvises til ordning nr. 20.

Fangdammer skal bidra til å holde igjen partikler og næringsstoffer, for å redusere forurensingen av vannforekomster. Som en følge av arbeidet med Vannforskriften kan Fylkesmannen peke ut *prioriterte områder* som skal gis en høyere tilskuddssats.

Vilkår for gjennomføringen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Fangdammen skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Tilskudd gis for gjennomføring av årlig tilsyn og nødvendige tiltak.
- For å sikre sollyst til nitrogenopptak skal sidekantene holdes fri for trær som skygger.
- Sedimentasjonskammeret skal tømmes ved behov.

Foreløpig tilskuddssats: 0 kr/dekar

Kommentar: Det kan gis SMIL-tilskudd til etablering av fangdammer.

Aktivitetsområdet *Andre områder*:

18. Miljøtilskudd til vegetasjonssone i andre områder (forskriftens § 19)

Vilkårene for denne ordningen er de samme som for tilskuddsordning nr. 16 – *Miljøtilskudd til vegetasjonssoner i prioriterte områder*.

Foreløpig tilskuddssats for vegetasjonssoner i andre områder: **5 kr/meter**

19. Miljøtilskudd til stubb i områder med jordtap i andre områder (forskriftens § 21)

Tiltaket omfatter ingen/utsatt jordbearbeiding på arealer utsatt for vinderosjon og hvor formålet er ressursbevaring, kombinert med redusert tap av jord og næringsstoffer.

Vilkår for ordningen:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver erosjonsfare og planlagte tiltak, samt dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Arealet skal være tegnet inn på foretaket sitt miljøplankart.
- Foretaket må ha korn eller grønnfôrvekster uten gjenlegg på arealer utsatt for vinderosjon.
- Jordbearbeiding utsettes fra høst til tidligst 15. februar påfølgende år.
- Halmen skal ikke brennes.

Foreløpig tilskuddssats: **62 kr/daa**

Kommentar: Korn eller grønnfôr med gjenlegg er å betrakte som engareal etter at kornet er høstet og er ikke tilskuddsberettiget.

20. Miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer i andre områder (forskriftens § 20)

Vilkårene for denne ordningen er de samme som for tilskuddsordning nr. 16 – *Miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer i prioriterte områder*.

Foreløpig tilskuddssats for fangdammer i andre områder: **7 000 kr/dekar**

Miljøtema utslipp til luft

Jf. RMP punktene 2.1.8 (tiltak) og 3.1.8 (status).

Programsmål: *Jordbruket skal øke opptaket av karbon i jord. Jordbruket skal redusere utslipp av lystgass (N₂O) og/eller metan (CH₄). Utnyttelsen av næringsstoffer i husdyrgjødsel skal bedres, med reduserte utslipp av ammoniakk tilsvarende 8 prosent innen 2020.*

Aktivitetsområdet *Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel*

21. Miljøtilskudd til spredning i vår/vekstsesongen (forskriftens § 22)

I følge § 23 i *Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav* er spredning av gjødselvarer av organisk opphav kun tillatt i perioden 15. februar til 1. november. Det er ikke tillatt å spre gjødselvarer på snødekket eller frossen mark. Spredning uten nedmolding/nedfelling på eng og annen grøde bør gjøres så tidlig i vekstsesongen at det er mulighet for betydelig gjenvekst som høstes eller beites, og skal gjøres seinest 1. september. Kommunen kan imidlertid, hvis klimatiske forhold og vannkvaliteten i kommunens vassdrag tillater det, tillate en seinere frist for spredning uten nedmolding/nedfelling enn 1. september, men ikke seinere enn 1. oktober.

Miljøtilskudd til *Spredning i vår/vekstsesongen* kan gis når spredning av husdyrgjødsel skjer så tidlig at mest mulig av næringsstoffene kan tas opp av planteveksten.

Vilkår:

- Miljøplan trinn 2, som beskriver planlagte og dokumenterer gjennomførte tiltak.
- Tilskuddsordningen gjelder for eng.
- Spredning av all husdyrgjødsel må skje før siste slått og seinest innen 15. august.
- Det kan ikke gis dispensasjon fra denne datoen.
- Foretaket skal ha årlig gjødselplan

Foreløpig tilskuddssats: **15 kr/daa**

Vedlegg:

Forskrift om miljøtilskudd til jordbruket i Nordland